ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੇਦ ਕੁਮਾਰੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ) ਡਾ. ਵਿਜੈ ਅਗਰਵਾਲ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਇਸਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 5409-5410)

ਅਗਸਤ 24, 2023

[ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਾਥਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ*, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908—ਆਰਡ. XXI ਰ੍ਰ 97 ਤੋਂ 101 – ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਵਾਹ – ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਵਾਹ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਵਾਹ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ – ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਅਤ:

ਫੈਸਲਾ: ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਵਾਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ/ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ—ਜੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜੋ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ – ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਹਵਾਲਗੀ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਵੱਲੋਂ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਡ. XXI ਦੇ ਰ੍ਰ. 97 ਤੋਂ 101 ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜਨਬੀ/ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ,

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਆਰਡਰ XXI, rr 97 ਤੋਂ 101 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ।

ਬ੍ਰਹਮਦੇਵ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਅਨਜ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 694 ; ਰਵਿਕੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸਤਿਨਾਰਾਇਣ (1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 6 ; [1994] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 208; ਸ਼੍ਰੀਨਾਥ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 543 ; [1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 709; ਸਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39 ; [2014] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1024; ਜੀਤ ਧਨੰਜੀਰ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਬੂ ਮੈਥਿਊ ਅਤੇ ਅਨਜ (2003) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ 643 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5409-5410 ਦੇ 2023।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 07.04.2016 ਨੂੰ ਆਰ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 152 ਦੇ 2012 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 04.11.2016 ਨੂੰ ਆਰ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 487 ਦੇ 2016

ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਰਾਇਣਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੇਂਥਿਲ ਜਗਦੀਸਨ, ਆਦਿਤ ਐਸ ਪੁਜਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤ੍ਰੇਯਾ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਤਿਕਾ ਵੋਹਰਾ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਦੇਵੇਸ਼ ਮੋਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਇਲ ਸਵਰੂਪ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਵਿਵੇਕ ਵਰਮਾ, ਹਰੀ ਸਹਿਤੇਸ਼ਵਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮਿਤੀ 07.04.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ 04.11.2016 ਨੂੰ 2012 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 152 ਅਤੇ ਆਰ.ਪੀ. ਨੰ. 487 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2016, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਮਿਤੀ 11.09.2012 ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. ਕੇਸ ਦਾ ਤੱਥਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋ ਲ੍ਰਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਈ ਹੈ, ਨੇ ਖੁਰੇਜੀ ਖਾਸ, ਅਬਾਨੀ ਰੋਡਹੇਯਪੁਰੀ, ਇਲਾਕਾ ਸ਼ਾਹਦਰਾ, ਦਿੱਲੀ (ਇਸਨੂੰ 'ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖਾਸਰਾ ਨੰਬਰ 4/39/1 ਦੀ 400 ਵਰਗ ਗਜ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 06.11.1973 ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁ. 30/- 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੀਜ਼ ਨੂੰ 06.11.1983 ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 02.12.1987 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 06.01.1988 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

3.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 205 ਦੀ 1988 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਟ ਲੈਂਡ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਖਿਲਾਫ 23.03.1990 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3.2. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ 1991 ਸੀ। 03.12.1993 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਸਲੀਮੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਨਾਲ ਵਾਰੰਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਹੱਥ ਵਿਹਾਰ ਸਮੇਤ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਏਜੰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਸਲੀਮੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ।

3.3. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਸਲੀਮੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

15.04.1994 ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 400 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

3.4 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀ ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ 1700 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਿਤੀ 27.05.1994.

3.5 19.08.1994 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਭੇਜੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸੀ ਘਟੀਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। 01.03.1996 ਦੀ ਅਗਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ- ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਈ ਸੀ। 1,60,000/- ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ।

3.6 ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 19.03.1999 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਘਟਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3.7 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਕੰਟੈਂਪਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 126 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ 1999, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਦ ਦੇ ਨਾਲ 20.02.2003 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮਾਂ ਲਈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਬਜੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ

3.8 ਕੰਟੈਂਪਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 13.04.2001 ਅਤੇ 24.07.2002 ਦੀਆਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾਇਦਾਦ.

3.9 ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 11.09.2012 ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਿਰ' ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ।

3.10. ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ 07.04.2016 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਖਾਸ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ(ਆਂ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ।

3.11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 07.04.2016 ਦੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇਖੀ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹਨ।

4. ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਨੀਰਜ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਪ੍ਰਵੀਣ ਸ੍ਵਰੂਪ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਤੱਥ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮੁਨਾਸਿਬ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 400 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਪਛਾਣਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 (ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ XXI ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

6. ਉਲਟਾ, ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਸਾਰੂਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਖਾਸ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 24.07.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸੀਮਾਂਕਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਕੂਲ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਕੰਧ ਤੋਂ 36' ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਘਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ XXI ਨਿਯਮ 97 ਤੋਂ 101 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਉਸਾਰੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਰਚਾ

7. 23.03.1990 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮਿਆਦ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ

ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ P4 ਵਿੱਚ। ਜਵਾਬੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਹਟਾ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

8. ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੱਖ ਸੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸਨੇ 1994 ਤੋਂ ਮਾਰਚ, 1999 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

9. ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, 18.09.2009 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ, 16.04.2010 ਨੂੰ, ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.05.2010 ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਪੱਖ ਲਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਸਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਪੱਖ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

10. ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਰਡਰ XXI, ਨਿਯਮ 97 ਤੋਂ 101, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕੇ।

11. ਵਿੱਚ "ਬ੍ਰਹਮਦੇਵ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਅਨਜ." (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 694, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਆਰਡਰ XXI ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਫਾਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਕਹਿਣਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਰੁੱਖੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ "ਭੰਵਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ" (1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 6 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ:

"11. ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਨੇਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਤੀ 6-5-1991 ਜੋ ਕਿ ਸਸ਼ਸਤਰ ਬਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 97 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਹਟਾਉਣ

ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 97, ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 101 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 98 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 105 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਜੋ ਕਿ ਨਫਾਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਸੀ, ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਗੁਜ਼ਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਲਟਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਾਅ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਹਸਤਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 99 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਅਜਨਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਫਾਜ਼ ਖਿਲਾਫ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 25 ਦੇ 1990 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 15-2-1996 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੰਸਿਫ II, ਹੰਗਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ 1 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਧਾਰਕ ਦੀ 6-5-1991 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 97 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 97, ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਸੀਪੀਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 98 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਸ਼੍ਰੀਨਾਥ ਅਤੇ ਅੰਰ. ਬਨਾਮ. ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1998) 4 SCC 543 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"10. ਉਪ-ਕਲੋਜ਼ (1) ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 35 ਅਧੀਨ, ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਜੋ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਕਰਕੇ ਹਟਾਉਣਾ। ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 36 ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਢੋਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 97 ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਨਫ਼ਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਾਈਟਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਧਾਰਕ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਕਲੋਜ਼ (2) 1976 ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਾਊ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 101 (1976 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 97 ਜਾਂ ਨਿਯਮ"

99 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਪਰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਦਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਧੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸਮੇਤ।'

13. "ਸਮੀਰ ਸਿੰਘ & ਅਨ੍ਰ. ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਬ & ਓਰਸ."

(2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 379, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਇਹ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਡਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ।

14. ਸਭ ਤੋਂ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ "ਜਿੰਜੀਭਾਈ ਆਂਜਰੀਆ & ਅਨ੍ਰ. ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਮਿਥੂ & ਅਨ੍ਰ." (2023) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 643, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਨਿਯਮ 97 ਤੋਂ 103 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਅਜਨਬੀ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਯ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

15. ਸੈਟਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਸੁਪਰਾ), ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਦਿਲੀਵਰੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਨਿਯਮ 97 ਤੋਂ 101 ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਉਣਯੋਗ ਸਮਝ ਕੇ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ/ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਮਾਣਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਨਬੀ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

16. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 07.04.2016 ਅਤੇ 04.11.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ ਨੰਬਰ 152 ਦੇ 2012 ਅਤੇ ਆਰ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 487 ਦੇ 2016 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 11.09.2012 ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ XXI ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣਗੇ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ : ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate